

Líbia porta a un atzucac negocis catalans

El Magrib és, des de fa temps, un important pol comercial per a empreses europees. La riquesa en recursos energètics, però, a la vegada, una pobresa quant a capacitat industrial per a generar infraestructures i prestar serveis, converteixen els països d'aquesta àrea en un nínxol de mercat interessant per a empreses que poden fer un paper que l'economia local encara no està preparada per a exercir. Entre aquests territoris, Líbia era potser el més desconegut per als empresaris de Catalunya i el País Valencià. Tanmateix, aquests darrers cinc anys, les exportacions dels Països Catalans a aquell estat han crescut exponencialment, i l'any passat van arribar gairebé a 114 milions d'euros (58 milions generats des del País Valencià, 55,3 des de Catalunya i 160.000 euros procedents de les Illes).

Amb tot, a partir de la revolta popular contra el dictador Gaddafi els plans d'expansió de les gairebé 500 empreses que hi tenen negocis, la majoria registrades a Catalunya, s'han aturat en sec. Ara, el futur dels tractes amb aquest país resta pendent de la manera com es resolgui l'enfrontament entre els fidels del dictador i les tropes aliades de l'ONU.

Un país sense gallines. La situació de caos que es viu al territori ha alterat el funcionament normal d'aquestes relacions comercials. "Tot s'ha paralitzat, qualsevol tramesa de material, qualsevol telefonada, és del tot impossible. L'economia s'ha desfet i ja no hi ha ni una mínima infraestructura ni institucional ni empresarial que pugui aturar en part aquest cop. Les empreses ho paralitzen tot fins que no s'hagi calmat la situació", explica Jaume Ferrer, responsable de missions comercials en països àrabs de la Cambra de Co-

L'any passat, les empreses dels Països Catalans van exportar a Líbia per valor de gairebé 114 milions d'euros. A banda productes com ara ous i ceràmica, una constructora valenciana ha hagut de deixar projectes milionaris en suspens per culpa de la incertesa. Unes 500 empreses tenen el negoci paralitzat amb aquest país a causa del conflicte.

merç de Manresa. Ferrer admet que els darrers dos anys, algunes cambres de comerç havien reduït les missions comercials amb aquest país, tret de la de Barcelona, que hi va fer una visita amb empresaris dies abans d'esclatar la revolta, el mes de febrer.

Catalunya hi exporta fonamentalment ous incubats, barres de ferro i aixetes. I per què ous incubats? Doncs perquè Líbia no cria gallines, i importa ous que es convertiran en pollets, que posteriorment seran criats a les granges pròpies. El producte és tan interessant que Catalunya exporta el 21% dels ous que produeix a aquest país del Magrib. A la inversa, Catalunya n'importa només olis crus

Ciudadans líbics contemplen la situació en què

de petroli i gas de petroli, que el 2009 van reportar uns pagaments de 747 milions d'euros. El 2010, 379 empreses catalanes tenien negocis exportadors a Líbia, és a dir, un 21% del total d'empreses que exporten sota l'etiqueta de *made in Spain*.

Amb tot, la presència física d'empreses catalanes al territori és pràcticament nul·la. Sí que hi són presents grans corporacions del sector energètic, com ara Gas Natural. Però en aquest cas, la companyia no està preocupada pel futur del negoci a la zona. El conseller delegat de Gas Natural Fenosa, Rafael Villaseca, assegura que "el contracte amb Líbia es compleix amb normalitat",

ha quedat una instal·lació de l'exèrcit pels atacs aeris de la coalició a Trípoli, després de la decisió de l'ONU d'intervenir-hi per a destronar Gaddafi.

i que, si bé “una crisi generalitzada al nord d'Àfrica afectaria la companyia”, l'empresa “tindria alternatives perquè opera amb una activitat molt diversificada”.

El taulell valencià, enganxat.

També des de València alguns sectors es miren amb preocupació què passa a l'altre costat de la Mediterrània. El País Valencià és el territori que més productes de l'estat espanyol envia a Líbia, amb un volum d'exportacions que el 2010 fou de 65,6 milions d'euros, és a dir, un 25,3% del total d'exportacions de l'estat. A aquestes xifres, hi contribueix decididament la indústria del taulell, concentrada

a les comarques de la Plana Alta, la Plana Baixa i l'Alcalatén. De fet, Castelló és, segons les xifres de l'ICEX, el màxim exportador de productes al país governat per Gaddafi, només superat per Madrid. Al País Valencià, el 40% del valor total de les exportacions correspon a la indústria taulellera de Castelló.

Sense arribar a ser un soci comercial preferent, com ho són el Marroc, Egipte o l'Aràbia Saudita, Líbia forma part dels països del nord d'Àfrica que aquest darrer decenni s'han consolidat com una destinació emergent de productes ceràmics, ço és, de taulells, però també de tota la indústria auxiliar. De fet, des de la

patronal de les frites i esmalts, Annfecc, reconeixen que la inestabilitat a la regió “origina problemes en els pagaments, les comandes...”. L'any 2010, les exportacions del sector tauleller (sense comptar-hi frites i esmalts) van assolir un valor de 26,3 milions. Segons la patronal Ascer, “Líbia, tot i ser un mercat petit en comparació amb els països veïns, registrava un creixement important com a soci comercial”. Fa només cinc anys, les exportacions taulelleres a aquest país atenyien un valor de 10,4 milions, és a dir, un 60,5% menys que no el 2010. “La situació als països de la zona canvia dia a dia i és difícil de quantificar-ne exacta-

Líbia forma part dels països del nord d'Àfrica que aquest darrer decenni s'han consolidat com una destinació emergent de productes ceràmics. El País Valencià ha explorat a fons aquest mercat.

ment les repercussions. De moment, afecta l'activitat comercial i logística quotidiana d'alguns d'aquests mercats", expliquen des d'Ascer.

Taulell a banda, Castelló té més contactes comercials no pas menys importants amb Líbia, perquè el país nord-africà és un dels proveïdors més importants del petroli que es refina a la planta que la companyia British Petroleum té al Grau de Castelló i que, de fet, és l'única planta de refinaria que hi ha al País Valencià. L'any 2010 es va importar petroli per valor de 448 milions d'euros, segons dades aportades des de la Cambra de Comerç, cosa que converteix Líbia en la principal procedència de les importacions del nord d'Àfrica. Amb tot, segons que indiquen des de la Cambra, la crisi líbia "no presenta problemes de subministrament" perquè, "encara que Líbia va ser el primer subministrador de cru de petroli de la refinaria, significava el 24% del total" i hi ha prou marge per a continuar proveint-se amb la resta de socis: Rússia, Angola, el Kazakhstan, Nigèria, el Brasil i Albània, entre més.

Quant a la resta de les activitats, només l'exportació de vehicles té una certa importància, amb unes vendes

que l'any passat van arribar a 12,6 milions d'euros. És en àrees com ara l'obra pública que algunes empreses valencianes havien trobat fins ara un nínxol de negoci atractiu. Aquesta darrera dècada, la supressió de les sancions i el perdó tàcit de la comunitat internacional a Gaddafi van menar a la progressiva obertura d'un país amb excedent de recursos petrolífers però mancat d'infraestructures i del coneixement necessari per a desenvolupar-les. Empreses de tot el món van començar a aterrar-hi per a obtenir una part del pastís. Entre aquestes empreses, una de valenciana, Secop-sa Grupo. La companyia –que ara ha repatriat els seus treballadors– tenia encomanat de construir-hi carreteres i edificis i d'implantar-hi sistemes de tractament de recollida de fem.

El petroli fa de Líbia un país amb una de les rendes per cap més altes de l'Àfrica: prop de 15.000 euros

Un mercat de futur. Malgrat la gran inestabilitat política que ha causat la dictadura, i tot esperant les conseqüències de la intervenció militar de l'ONU, la riquesa en petroli converteix Líbia en un país amb una de les rendes per cap més altes de l'Àfrica: prop de 15.000 euros. La dependència de l'economia líbia respecte a la comercialització del petroli és quasi total, i això fa que sigui un país amb moltes oportunitats per a empreses relacionades amb la construcció, l'arquitectura i l'enginyeria civil. Aquests darrers cinc anys, el país ha bastit projectes de grans infraestructures, però no té una indústria articulada i s'ha d'abocar a la importació d'aquests serveis.

En un país de 6,6 milions d'habitants, també hi tenen un gran potencial el sector agroalimentari i la indústria auxiliar de la construcció, però el gran problema que té Líbia per a oferir unes mínimes garanties d'èxit a les empreses que hi exporten és, segons Jaume Ferrer, "unes tecnologies de la comunicació molt precàries, uns sistemes d'informació per a empresaris molt dèbil i un suport institucional deficient". D'una altra banda, apunta el representant de la Cambra de Comerç de Manresa, "algunes empreses que fins ara tenien contactes al territori que els facilitaven la feina –perquè a les cambres de comerç normalment hi ha gent del règim– podrien perdre aquests contactes si cau la dictadura. Aleshores hauran de tornar a començar".

L'aerolínia catalana Spanair tenia previst d'iniciar una ruta Barcelona-Trípoli amb tres freqüències setmanals, però els entrebancs burocràtics, abans d'esclatar el conflicte, van fer retardar l'inici de les operacions. En vista d'això, Spanair ajorna l'inici dels vols fins a una data indeterminada, tot esperant que es resolgui el conflicte. Precisament, Spanair va incloure la ruta al seu catàleg, no pas per una demanda de particulars –a Catalunya només hi ha empadronades 70 persones amb passaport libi–, sinó perquè és un mercat amb una balança comercial creixent i amb perspectives de futur per a empresaris catalans.

**Gemma Aguilera
Violeta Tena**